

BỆNH QUAI BỊ VÀ CÁCH PHÒNG CHỐNG

Bệnh quai bị là một bệnh truyền nhiễm cấp tính, do một loại siêu vi thuộc họ Paramyxoviridae gây ra. Biểu hiện của bệnh là sốt và sưng, đau một hoặc nhiều tuyến nước bọt. Thường gặp ở tuyến nước bọt mang tai, đôi khi có thể viêm ở tuyến nước bọt dưới lưỡi hoặc tuyến dưới hàm trên. Bệnh thường xuất hiện nhiều vào mùa xuân- hè, tuy nhiên bệnh có thể xảy ra quanh năm kể cả vào mùa thu- đông. Bệnh thường phát triển thành dịch ở những tập thể đông đúc như nhà trẻ, trường học.

Đây là một bệnh nhẹ nhưng nếu không được phát hiện sớm và điều trị kịp thời có thể gây ra những biến chứng nguy hiểm như viêm não, viêm màng não, đặc biệt nguy hiểm nhất là viêm sưng tinh hoàn, thường là một bên, xảy ra từ 20- 30% ở nam giới trưởng thành.

Đường lây truyền

Quai bị do vi rút gây nên, rất dễ lây qua đường hô hấp và đường ăn uống, qua những giọt nước bọt khi bệnh nhân nói, ho, hắt hơi. Bệnh thường hay gặp ở trẻ nhỏ; cả trẻ lớn và lứa tuổi vị thành niên chưa có miễn dịch quai bị, người lớn cũng có thể mắc nhưng với tỷ lệ thấp hơn. Thời gian lây là từ 6 ngày trước khi toàn phát và đến 2 tuần sau khi có triệu chứng bệnh lý.

Triệu chứng của bệnh

Khi bị nhiễm vi rút quai bị, phần lớn bệnh nhân thấy khó chịu từ 1 - 2 ngày trước khi các triệu chứng xuất hiện. Bệnh nhân bị sốt cao (39 – 40⁰C) trong 3 - 4 ngày, chảy nước bọt, sưng vùng mang tai, dấu hiệu dễ nhận biết nhất là má sưng to, có thể sưng một bên mặt rồi lan sang bên kia hoặc sưng hai bên cùng một lúc. Tuy nhiên, có khoảng 25% người bị nhiễm vi rút quai bị mà không có triệu chứng bệnh lý, đây là những đối tượng có khả năng truyền bệnh mà người xung quanh không biết.

Bệnh quai bị ở người lớn thường nặng và có nhiều biến chứng hơn ở trẻ em nếu không được phát hiện sớm và điều trị kịp thời có thể có các biến chứng như: Viêm tinh hoàn và mào tinh hoàn, nhồi máu phổi, viêm buồng trứng, viêm tụy, tổn thương thần kinh. Đặc biệt bệnh quai bị ở phụ nữ có thai trong 3 tháng đầu của thai kỳ có thể gây sảy thai hoặc sinh con dị dạng, trong 3 tháng cuối của thai kỳ có thể sinh non hoặc thai chết lưu.

Điều trị và chăm sóc người bệnh

Đối với những người bệnh khi mắc bệnh quai bị cần đến các cơ sở Y tế để được khám và điều trị đúng cách, cách ly bệnh nhân 2 tuần kể từ lúc phát hiện bệnh, vệ sinh răng miệng, ăn những thực phẩm dễ tiêu hoá, giảm đau tại chỗ bằng cách đắp ấm vùng sưng, giảm đau toàn thân và hạ sốt bằng paracetamol. Trường hợp viêm tinh hoàn: Mặc quần lót nâng tinh hoàn để giảm đau, nghỉ ngơi là chủ yếu, hạn chế vận động.

Chú ý vệ sinh cá nhân và tẩy uế các chất dịch tiết của người bệnh. Một điều khác nữa là không bôi hoặc đắp những thứ thuốc dân gian như vôi, trầu nhai... ở tuyến mang tai để tránh tình trạng nhiễm độc. Để phòng chống lây nhiễm bệnh trong cộng đồng và ngăn chặn bùng phát thành dịch, cần cho bệnh nhân ở nhà, hạn chế tiếp xúc với người thân, nếu có tiếp xúc nên đeo khẩu trang.

Phòng bệnh quai bị

Bệnh quai bị chỉ có thể chủ động phòng ngừa bằng việc tiêm vắc xin Quai bị. Có thể tiêm cho trẻ em trên 1 tuổi, đặc biệt là thanh thiếu niên trước tuổi dậy thì. Tiêm vắc xin này an toàn không gây sốt khả năng bảo vệ cao.

Hiện tại Trung tâm Y tế huyện Bình Đại đã có triển khai dịch vụ tiêm vắc xin phòng bệnh quai bị và vắc xin phối hợp phòng bệnh Sởi – Quai bị - Rubella.

THÔNG QUA BGĐ TTYT

Ngô Chái Hùng

CHUYÊN TRÁCH TT- GDSK

Phan Hồng Vũ